

عنوان مقاله:

برآورد آهنگ لغزش پلیستوسن پایانی و هولوسن در امتداد گسل پایین دست دره تاگوس، پرتغال مرکزی

محل انتشار:

چهل و دومین گردهمایی (همایش ملی) علوم زمین (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

محمد فروتن - استادیار، دانشکده زمینشناسی، دانشکدگان علوم، دانشگاه تهران، تهران، ایران

محدثه ترکمنی - دانشآموخته کارشناسی ارشد، دانشکده زمینشناسی، دانشکدگان علوم، دانشگاه تهران، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

برآورد کمیت و الگوی دگرشکلی پویا در نواحی درونقارهای با آهنگ دگرشکلی اندک همواره با چالش‌هایی روبرو است. پهنه پرتغال مرکزی، یکی از مناطق درونقارهای است که دگرشکلی پویای آن با آهنگ دگرشکلی اندک، متأثر از همگرایی ورقه‌های اوراسیا و نوبیا است. یکی از مهمترین ساختارهای پویا در پهنه پرتغال مرکزی، در امتداد پایین دست دره تاگوس با راستای کلی شمال خاوری - جنوب باختری جای دارد. این گستره که به عنوان یکی از مراکز جمعیتی اصلی جنوب باختری ایبریا به شمار می‌رود، میزبان رخداد چندین زمین لرزه دستگامی و تاریخی با بزرگای متوسط و بزرگ بوده است. هر دو حاشیه خاوری و باختری این دره با گسل‌های راستالغز چپ بر پویا کنترل می‌شوند. هدف این مطالعه، بررسی ویژگی‌های ریخت زمین ساختی و برآورد آهنگ لغزش زمین شناختی سامانه گسلی خاوری در بازه زمانی کوتاه‌تری پایانی است. در این راستا، از داده‌های لایدار با قدرت تفکیک مکانی ۵/۰ متر، تصاویر orthophoto با اندازه پیکسل برابر با ۲۰ سانتی متر، تصاویر و مدل توپوگرافی حاصل از برداشت پهپاد با اندازه پیکسل برابر با ۵ سانتی متر، برداشت‌های میدانی، و سن یابی به روش لومینسانس نوری استفاده شده است. نتایج سن یابی و اندازه‌گیری جابه‌جایی چپ بر نشانگرهای ریخت زمین ساختی در امتداد بخش مرکزی گسل، کمینه آهنگ لغزش را برابر با ۱۷/۰ میلی متر در سال پیشنهاد می‌دهد. از سوی دیگر، بررسی مقدار و الگوی جابه‌جایی جانبی نشانگرهای ریخت زمین ساختی دلالت بر رخداد زمین لرزه‌های پارینه با بزرگای حدود Mw ۷ دارد. بنابراین، گرچه این سامانه گسلی آهنگ لغزش بسیار اندکی را تجربه می‌کند، اما توانایی تولید زمین لرزه‌های بزرگ با میانگین دوره بازگشت بسیار طولانی (بیش از ۱۴ هزار سال) را داراست. سامانه گسلی پایین دست دره تاگوس، نمونه دیگری از ساختارهای پویا با آهنگ لغزش بسیار اندک است که ضرورت توجه جامعه متخصص و سیاست‌گذاران به حوزه خطر و خطرپذیری لرزه‌های در گستره‌های درونقارهای، همچون پهنه ایرانزمین را بیش از پیش نمایان می‌سازد.

کلمات کلیدی:

آهنگ لغزش، پهنه درونقارهای، گسل راستالغز، زمین لرزه پارینه، لایدار

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1963785>

